

KOLOREKTÁLNÍ KARCINOM – MAJÍ PREVENTIVNÍ PROGRAMY SMYSL?

doc. MUDr. Ladislav Horák, DrSc.

PREVENCE KOLOREKTÁLNÍ RAKOVINY MÁ TO SMYSL ?

- ▶ Situace v ČR koncem 80 a počátkem 90 let minulého století
- ▶ Nejvyšší incidence na světě. Vysoká mortalita!!!

NĚCO MÁLO TEORIE

- ▶ Jde o multifaktoriální onemocnění
- ▶ Fakticky se jedná o dvě formy. Prognóza se výrazně liší u postižení pravé části tračníku a u levé části tračníku, včetně konečníku.
- ▶ Přibližně 20 procent onemocnění je geneticky podmíněných (familiární polypóza, syndrom karcinomové rodiny).

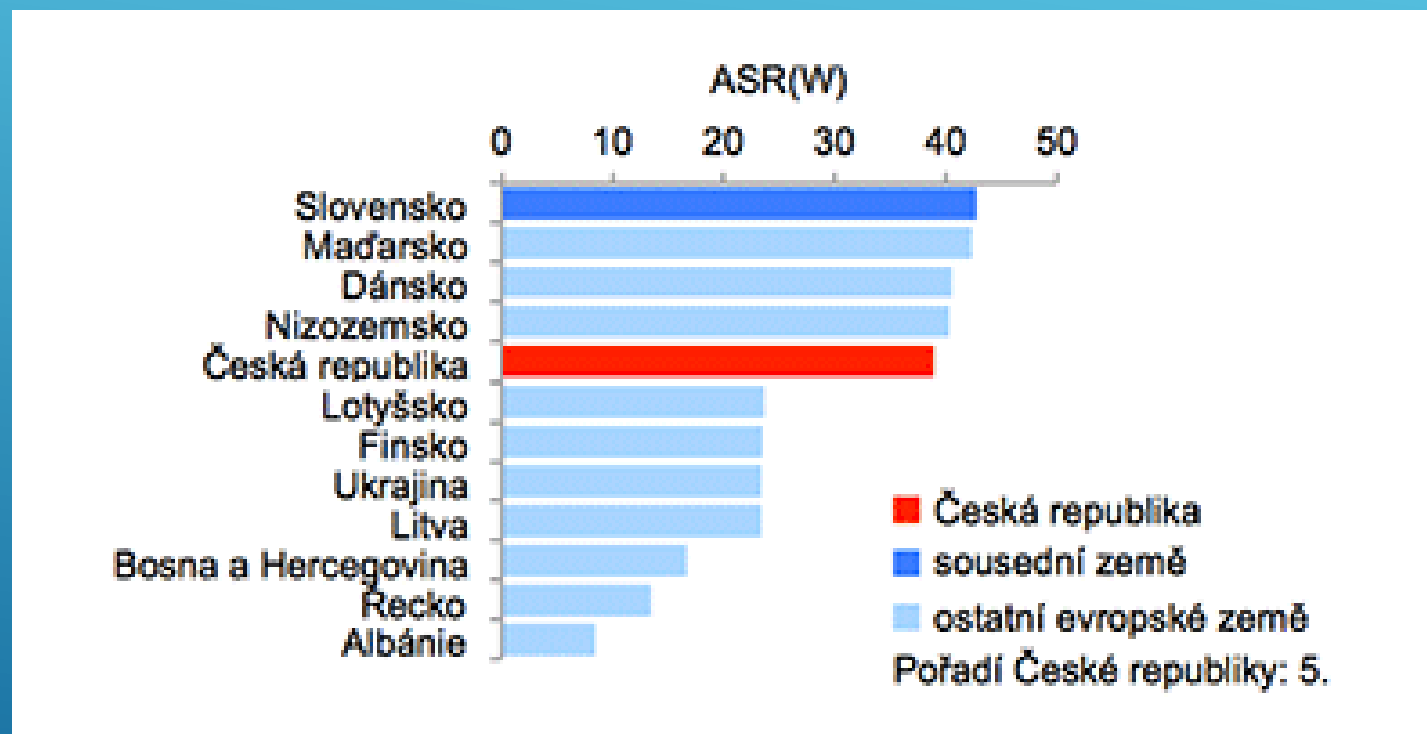
NĚCO MÁLO TEORIE

- ▶ U 80% nemocných jde o náhodný (sporadický) výskyt onemocnění
 - ▶ Neovlivnitelné rizikové faktory – věk
 - ▶ Ovlivnitelné rizikové faktory – stravovací návyky, fyzická aktivita
-

NĚCO MÁLO TEORIE

- ▶ Kancerogeneze: zevní noxa (karcinogen) ➡ změna genomu selhání reparace genomu ➡ selhání imunitního dohledu
- ▶ Proces kancerogeneze nejčastěji probíhá formou přeměny adenomového polypu v invazivní karcinom
- ▶ Vznik nádoru touto cestou trvá 8-10 let

Porovnání incidence CRC v Evropě 2012

NĚCO MÁLO TEORIE

Věk jako rizikový faktor:

- ▶ Onemocnění postihuje v ČR muže i ženy ve věku od 55 do 75 let
- ▶ Maximum nově diagnostikovaných případů 62.5 let
- ▶ V ČR každoročně diagnostikováno kolem 150 onemocnění ve věku do 40 let
- ▶ USA- dramatický nárůst incidence v této věkové skupině
- ▶ Předpoklad – v roce 2030 budou tvořit polovinu nově diagnostikovaných onemocnění

JE SPORADICKÝ KOLOREKTÁLNÍ KARCINOM PREVENTABILNÍ ?

- ▶ Primární prevence:

 - změna stravovacích návyků

- ▶ Farmakoprevence:

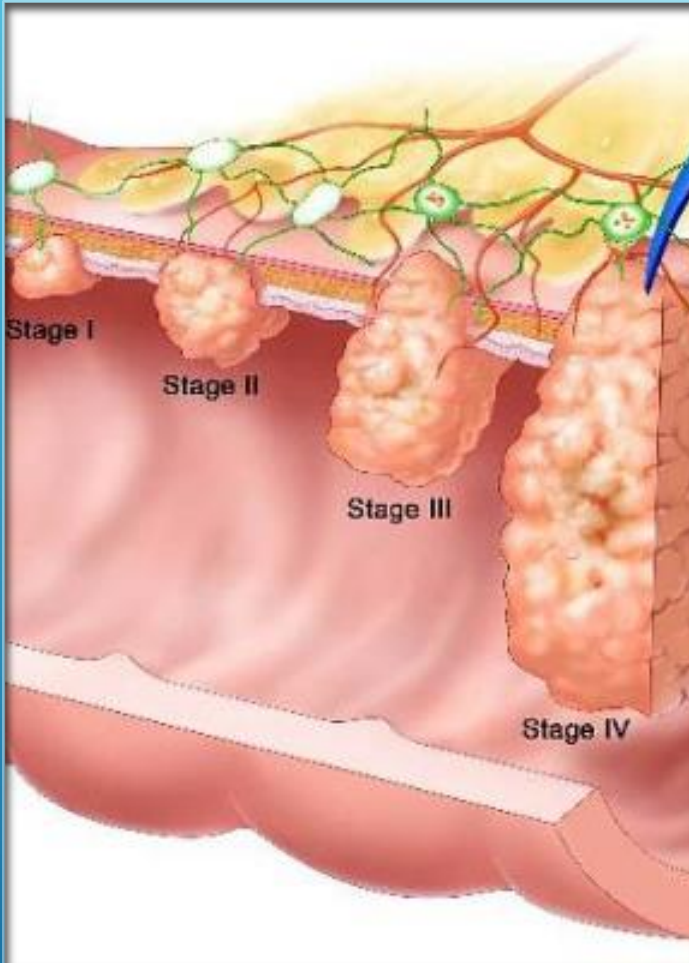
 - Kyselina acetylosalicylová

 - Cox 2 inhibitory (Coxtral)

JE SPORADICKÝ KOLOREKTÁLNÍ KARCINOM PREVENTABILNÍ ?

Sekundární prevence: vyhledávání prekanceróz a málo pokročilých forem onemocnění

V ČR již od roku 2000 probíhá národní screeningový program zaměřený na asymptomatické jedince ve věku od 50 do 75 let

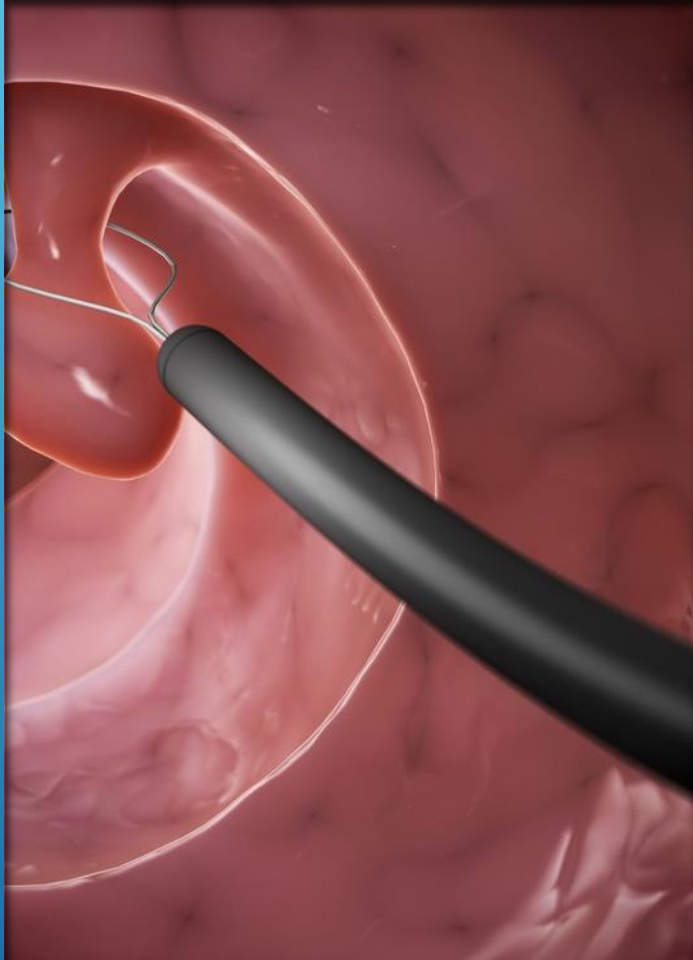

STADIA KOLOREKTÁLNÍ RAKOVINY

Pětileté přežití stadia I 90 %

Pětileté přežití stadia II 80 %

Pětileté přežití stadia III a IV pod 30 %

RESEKCE REKTA

CO NENÍ NAŠÍM CÍLEM !

Ekonomická náročnost

Stadia I a II – chirurgický zákrok cena do 45 000Kč

Stadia III a IV toxická chemoterapie + biologická léčba cena 180 000 Kč měsíčně

NÁRODNÍ SCREENINGOVÝ PROGRAM ČR

- ▶ Detekce okultního krvácení od nespecifických testů (Hemocult) k Imunochemickým testům- v případě positivity- endoskopické vyšetření (koloskopie)
- ▶ Do roku 2010 šlo o oportunní screeningový program

NÁRODNÍ SCREENINGOVÝ PROGRAM ČR

- ▶ Od roku 2014 populační screening
- ▶ Adresné zvaní
- ▶ Možnosti: koloskopie
- ▶ nebo detekce okultního krvácení
- ▶ Případně následná koloskopie

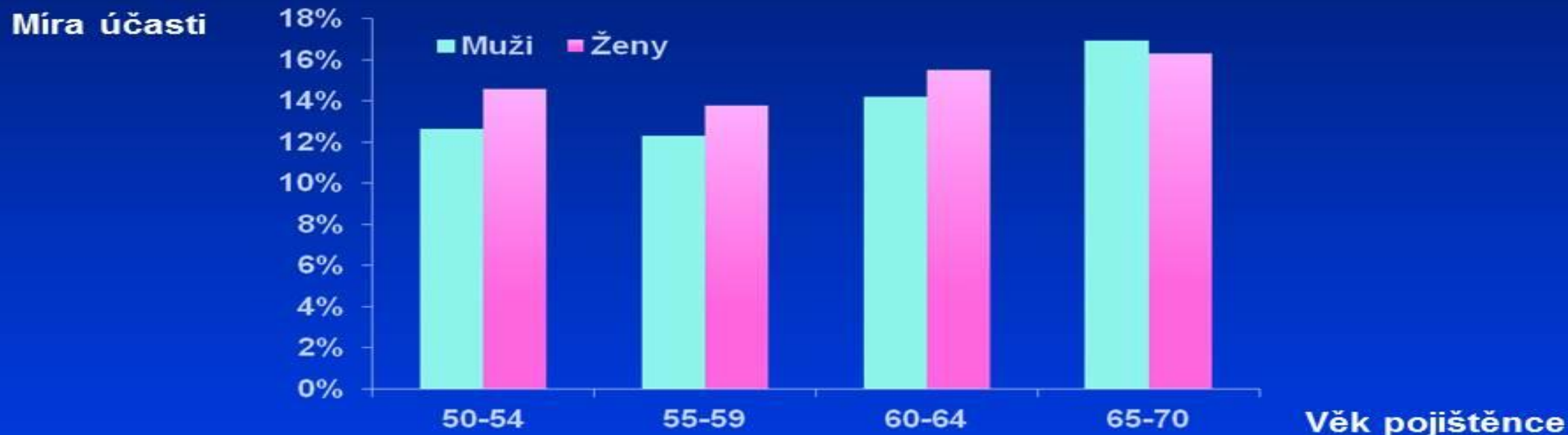
NÁRODNÍ SCREENINGOVÝ PROGRAM ČR

- ▶ Koloskopie s odstraněním adenomových polypů může snížit incidenci karcinomu o 76-90% (*National polyp study workgroup*)
- ▶ V ČR po zavedení adresného zvaní došlo ke zvýšení zachytu adenomů o 42 % a karcinomů o 20%

Adresné zvaní – předběžné výsledky 2014

Míra účasti

Pozvání v období leden-červen 2014, celkem 989 905 pozvaných
Muži a ženy ve věku 50-70 let

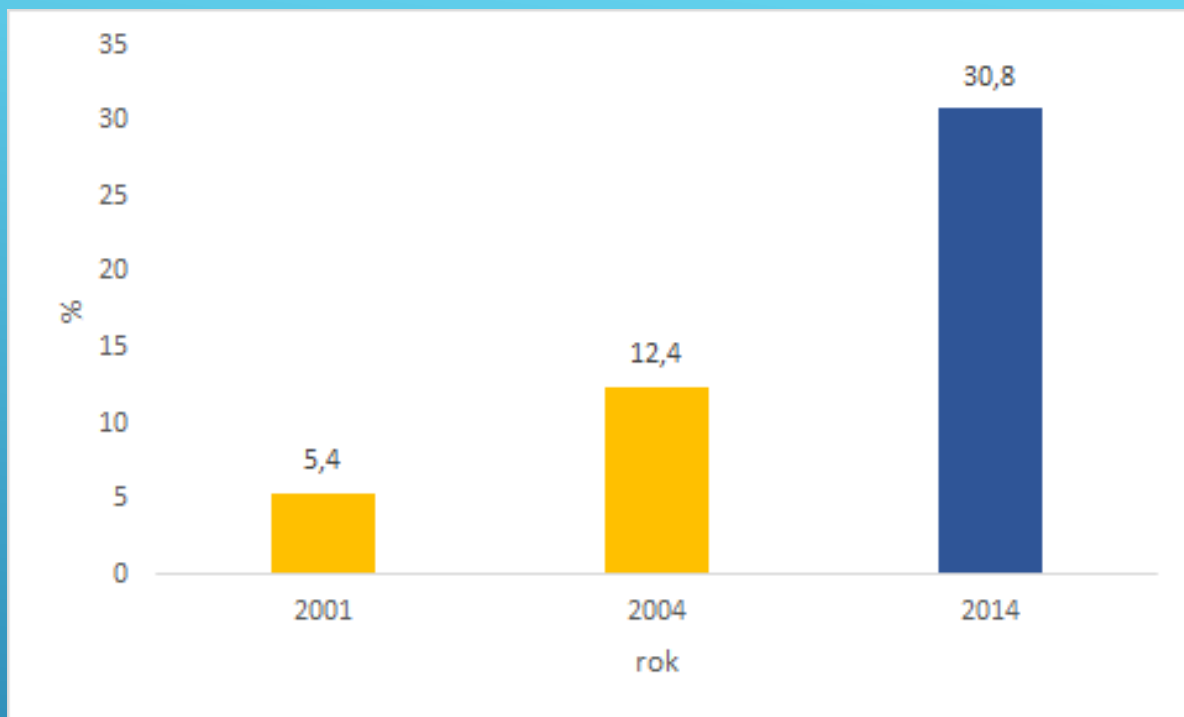

Celková míra účasti: 14,5 %

(je uvažována účast na TOKS nebo kolonoskopii)

Na pozvání na screening kolorektálního karcinomu zareagovala více než desetina osob. V tomto případě lépe reagují starší pojištěnci

Zdroj: www.iba.muni.cz

CELKOVÉ POKRYTÍ CÍLOVÉ POPULACE SCREENINGEM (MUŽI A ŽENY NAD 50 LET VČETNĚ)

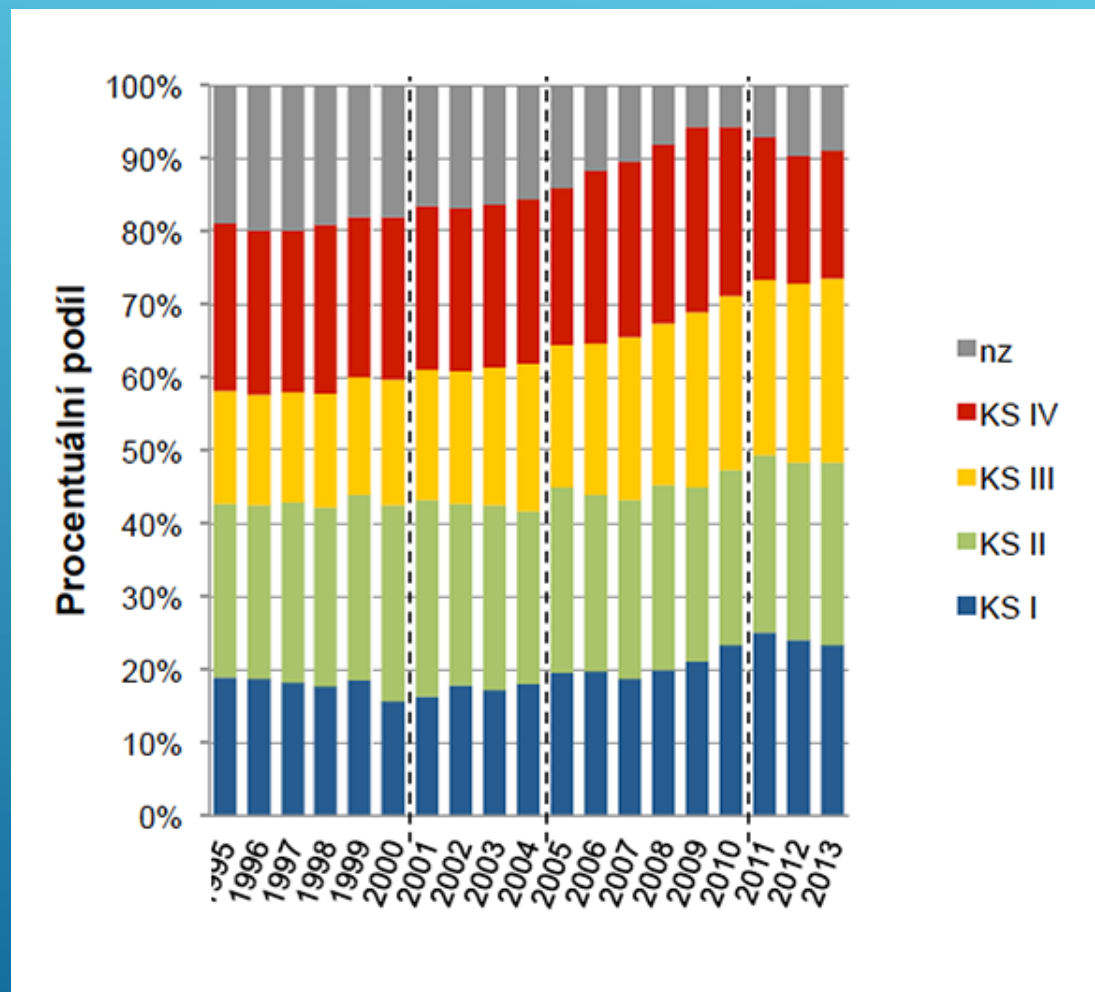
Výsledky programu

	Rok	Kolonoskopie	Adenomy	Podíl	Karcinomy	Podíl
TOKS+ kolonoskopie	2006	5 334	1 579	29,6%	335	6,3%
	2007	5 679	1 635	28,8%	337	5,9%
	2008	7 458	2 367	31,7%	446	6,0%
	2009	11 711	3 781	32,3%	599	5,1%
	2010	18 327	6 234	34,0%	828	4,5%
	2011	20 133	7 134	35,4%	734	3,6%
	2012	21 137	7 802	36,9%	777	3,7%
	2013	21 970	8 755	39,8%	814	3,7%
	2014	27 449	11 127	40,5%	881	3,2%
	2015*	2 155	759	35,2%	62	2,9%
	Celkem	141 353	51 173	36,2%	5 813	4,1%
Screeningová kolonoskopie	2009	1 362	345	25,3%	24	1,8%
	2010	4 400	1 076	24,5%	43	1,0%
	2011	4 576	1 162	25,4%	42	0,9%
	2012	4 495	1 145	25,5%	35	0,8%
	2013	4 964	1 361	27,4%	48	1,0%
	2014	8 693	2 370	27,3%	69	0,8%
	2015*	971	194	20,0%	13	1,3%
	Celkem	29 461	7 653	26,0%	274	0,9%
Celkem		170 814	58 826	34,4%	6 087	3,6%

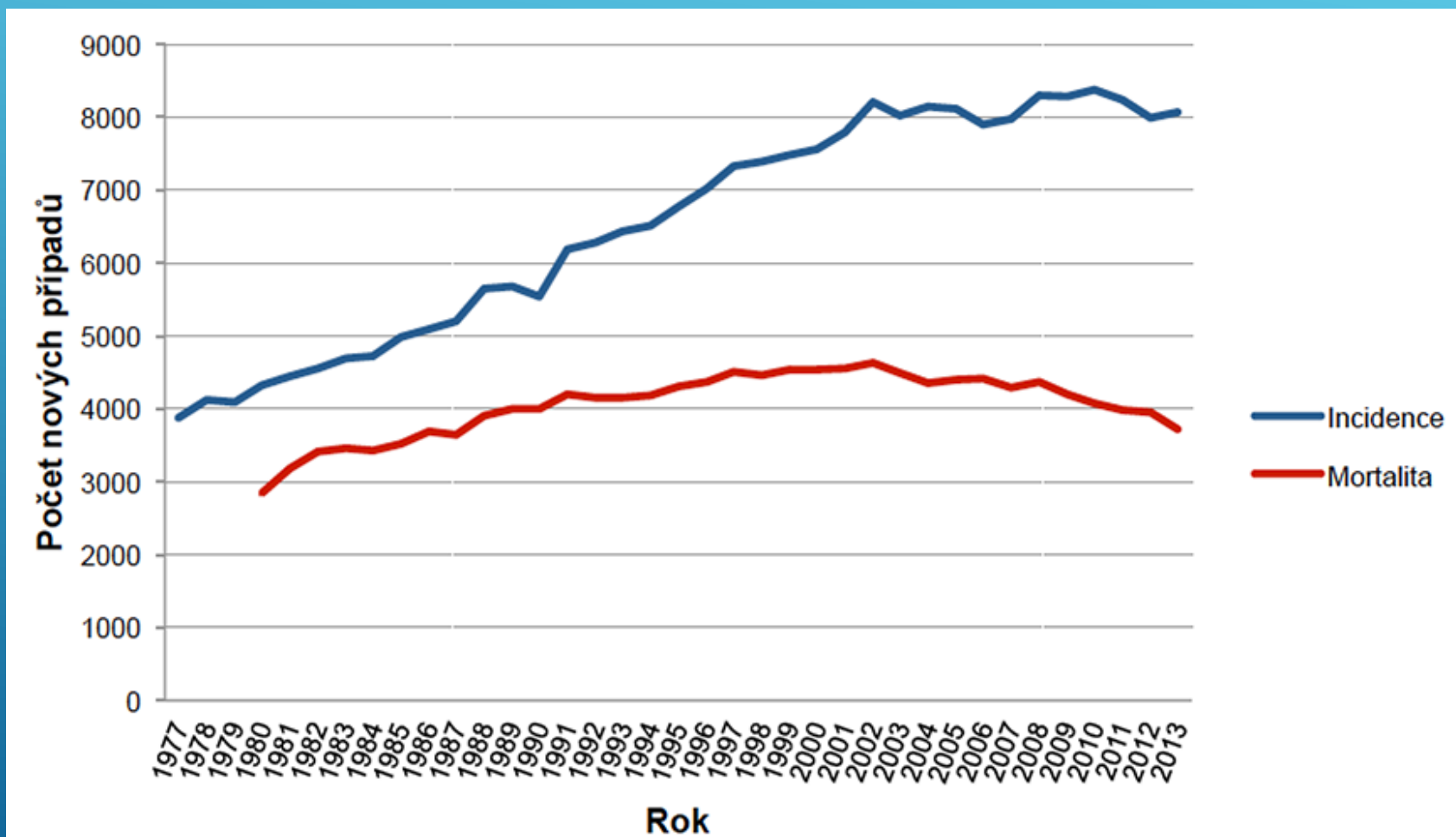
* Průběžné výsledky březen 2015

Zdroj: Registr screeningových kolonoskopií

VÝVOJ ZÁCHYTU STADIÍ ONEMOCNĚNÍ V ČR

VÝVOJ INCIDENCE A MORTALITY

A photograph showing a group of medical students in white lab coats practicing on a patient's back. The patient is lying down, and their back is the focus of the students' attention. One student in the foreground is using a medical instrument, possibly a reflex hammer, on the patient's back. Other students are standing around, observing the procedure. The background is a plain, light-colored wall.

Neustále hledáme nejlepší cestu.

